

Ганчар О. І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри фізичного виховання і спорту Національного університету «Одеська морська академія»

Ганчар І. Л.

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри фізичного виховання і спорту Національного університету «Одеська морська академія»

СТАН УЗАГАЛЬНЕНОГО РЕЙТИНГУ ДОСЯГНЕНЬ НАЙСИЛЬНІШИХ КОМАНД ПЛАВЦІВ НА ЧЕМПІОНАТАХ ЄВРОПИ З ВОДНИХ ВИДІВ СПОРТУ З 1926 ДО 2016 РОКИ (I-II-III ЕТАПИ)

У статті визначені об'єктивний рейтинг найсильніших команд плавців після отримання призових нагород серед чоловіків і жінок, учасників фінальних запливів на I-XXXIII Чемпіонатах Європи з водних видів спорту, починаючи з 1926 до 2016 роки. Існуюча ранішня та діюча тепер практика обліку переможців та призерів з плавання минулих Чемпіонатів Європи з водних видів спорту під час складу зведеної таблиці тільки за рахунок якості отриманих призових нагород де спочатку оцінюються золоті, потім срібні та бронзові медалі тепер негайно потребує більш детальної корекції для можливості об'єктивного аналізу врахування їх кількості під час проведення цих досить престижних європейських змагань.

Ключові слова: призові медалі, плавці чоловіки, плавці жінки, чемпіонати Європи з плавання, рейтинг команди, оцінка досягнень, таблиця FINA.

Ганчар А. И., Ганчар И. Л. Состояние обобщенного рейтинга достижений сильнейших команд пловцов на Чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1926 по 2016 гг. (I-II-III этапы). В статье выявлен объективный рейтинг выступления сильнейших команд пловцов по результатам получения, как количества, так и качества призовых наград среди мужчин и женщин, участников финальных заплывов на I-XXXIII чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1926 по 2016 гг.

На I этапе их проведения с 1926-1950 гг. лидерами (первые 10 команд) европейского плавания явились: Германия (45 медалей), Нидерланды (40), Венгрия (26), Великобритания (24), Швеция (20), Франция (18), Дания (17), Италия (9), Бельгия (5), Югославия (5 медалей). Среди мужчин выделялись пловцы: Германии (35 медалей), Венгрии (24), Швеции (19), Франции (15), Италии (9), Великобритании (7), Югославии (5), Чехословакии (4), Нидерланд (4), Бельгии (2 медалей), а среди женщин лидерами были представители: Нидерланд (36 медалей), Великобритании (17), Дании (16), Германии (10), Бельгии (3), Франции (3), Венгрии (2), Австрии (2), Швеции (1 медаль).

Лидерами (первые 10 команд) европейского плавания на II этапе их проведения с 1954 по 1991 гг. явились пловцы: ГДР (287 медалей), СССР (167), ФРГ-Германии (123 спортивное+1 марафонское плавание), Нидерланды (77+1), Венгрия (68+2), Великобритания (66), Италия (45+4), Швеция (45), Франция (30), Румыния (17 медалей). Среди мужчин выделялись пловцы: СССР (125 медалей), ГДР (86), ФРГ-Германии (84+1 марафонское), Венгрии (44), Великобритании (66), Италии (33+3 марафонское), Швеции (34), Франции (20), Испании (13), Нидерланд (8+1 марафонское), а среди женщин лидерами были представители: ГДР (201 медаль), Нидерланд (69), СССР (42), ФРГ-Германии (39), Великобритании (30), Венгрии (24+2 марафонское), Румынии (17), Италии (12+1 марафонское), Швеции (11), Франции (10 медалей). Безусловными лидерами (первые 10 команд) европейского плавания на III этапе проведения чемпионатов Европы по водным видам спорта с 1993-2016 гг., явились: Германия (169 медалей спортивное плавание+39 марафонское), Италия (136+33), Россия (134+28), Венгрия (129+7), Франция (125+11), Великобритания (121+2), Швеция (102), Нидерланды (79+15), Украина (78+1), Испания (59+7 медалей).

Среди мужчин выделялись пловцы: Италии (102+23 - спортивное и марафонское плавание), России (94+20), Франции (81+9), Германии (67+14), Венгрии (63+1), Великобритании (52+2), Украины (47), Нидерландов (32+4), Швеции (29), Польши (22 медалей). Среди женщин лидерами европейского плавания стали: Германия (102+25), Швеция (73), Венгрия (66+6), Великобритания (69), Нидерланды (47+11), Испания (47+3), Россия (40+8), Франция (44+2), Италия (34+10), Дания (37), Украина (31+1 медаль соответственно).

Ключевые слова: призовые медалы, пловцы-мужчины, пловцы-женщины, чемпионат Европы по плаванию, рейтинг команды, оценка достижений, таблица ФИНА.

Ganchar A. I., Ganchar I. L. The state of a generalized ranking of achievements of the strongest teams of swimmers in the European Aquatics Championships from 1926 to 2016 (I-II-III stages). In this article the objective rating of performances by the strongest teams of swimmers is identified based on both the quantity and quality of medals among men and women, the participants of the finals on the I-XXXIII European Aquatics Championships from 1916 to 2016.

I stage (from 1926 to 1950) leaders (top 10 teams) of the European swimming were: Germany (45 medals), the Netherlands (40), Hungary (26), the United Kingdom (24), Sweden (20), France (18), Denmark (17), Italy (9), Belgium (5), Yugoslavia (5 medals). Among men stood out: Germany (35 medals), Hungary (24), Sweden (19), France (15), Italy (9), the United Kingdom (7), Yugoslavia (5), Czech Republic (4), the Netherlands (4), Belgium (2 medals), and female leaders included representatives from: the Netherlands (36 medals), the United Kingdom (17), Denmark (16), Germany (10), Belgium (3), France (3), Hungary (2), Austria (2), Sweden (1).

Leaders (top 10 teams) of the European swimming on the II stage (from 1954 to 1991) were: GDR (287 medals), USSR (167), FRG (123 competitive swimming + 1 marathon), the Netherlands (77 + 1), Hungary (68 + 2), the United Kingdom (66), Italy (45 + 4), Sweden (45), France (30), Romania (17 medals). Among male swimmers stood out: USSR (125 medals),

GDR (86), FRG (84 + 1 marathon), Hungary (44), the United Kingdom (66), Italy (33 + 3 Marathon), Sweden (34), France (20), Spain (13), the Netherlands (8 + 1 Marathon), and among females: GDR (201 medal), the Netherlands (69), USSR (42), FRG (39), the United Kingdom (30), Hungary (24 + 2 Marathon), Romania (17), Italy (12 + 1 Marathon), Sweden (11), France (10 medals).

Absolute leaders (top 10 teams) of the European swimming on the III stage of the European Aquatics Championships (from 1993 to 2016) were: Germany (169 medals for the competitive swimming + 39 marathon), Italy (136 + 33), Russia (134 + 28), Hungary (129 + 7), France (125 + 11), the United Kingdom (121 + 2), Sweden (102), the Netherlands (79 + 15), Ukraine (78 + 1), Spain (59 + 7). Among men stood out: Italy (102 + 23 - competitive and marathon swimming), Russia (94 + 20), France (81 + 9), Germany (67 + 14), Hungary (63 + 1), the United Kingdom (52 + 2), Ukraine (47), the Netherlands (32 + 4), Sweden (29), Poland (22 medals). Among women the leaders of the European swimming were: Germany (102 + 25), Sweden (73), Hungary (66 + 6), the United Kingdom (69), the Netherlands (47 + 11), Spain (47 + 3), Russia (40 + 8), France (44 + 2), Italy (34 + 10), Denmark (37), Ukraine (31 + 1 medal respectively).

Key words: medals, male swimmers, female swimmers, European Swimming Championship, a ranking of a team, an assessment of the achievements, FINA points table.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку плавання найбільше значення має достовірна інформація щодо впровадження досвіду підготовки плавців на фізичні здібності у досягненні кращих результатів серед представників обох статей для розвитку у них рухових навичок плавання [1-4]. Однак, достовірну інформацію про результати динамічних відмінностей у плаванні серед хлопчиків і дівчаток, юнаків і дівчат, чоловіків і жінок у наявних публікаціях з теорії та методики фізичного виховання практично не спостерігається. Найбільш цікаві для професіоналів і любителів плавання є результати молоді і дорослих в досить престижних змаганнях, таких як Чемпіонат Європи з водних видів спорту, що регулярно проводяться починаючи з 1926 року, які з 2000 року вже здійснюються у парні роки [5-9].

На практиці оцінки результатів таких змагань, як правило, використовується якісні показання в отриманні призових нагород, перш напереш золоті, далей срібні і потім бронзові медалі. Однак, кількісні показники (кількість різних медалей, таблиця очок FINA) практично не використовуються. Це робить його важливим для об'єктивного аналізу успіху виступу найсильніших команд плавців для повного аналізу розвитку європейського плавання в кожній країні і на європейському континенті [1, 2, 3]. За даними наших досліджень [1] критерій відмінності (в очках) за якість отримання медалей в плаванні на Чемпіонаті Європи на першому етапі з 1926-1950 роки, є серед чоловіків: 418, 380, 395 очок відповідно, як це визначено в середньому 398 очок. Серед жінок ці параметри були відповідно на рівні: 410, 394 і 376 очок, середній діапазон є 394 очка. Узагальнено відмінності між середнім значенням досягнень чоловіків і жінок має аналогічний рівень - 398 і 394 очка. Також за нашими даними [2], критерієм відзнаки (в очках) за якість отриманих медалей на II етапі з 1954-1991 роки для чоловіків є: 754, 739, 726 очок. Це вказує відповідно в середньому на рівень 745 очок. У жінок ці параметри були, відповідно: 775 та 727 і 749 очок, а середня значення рівно -750 очок. Узагальнено відмінності між середнім значенням досягнень чоловіків і жінок має аналогічний рівень: 745 і 750 очок. Крім того, як засвідчила наша інформація [3], критерієм відмінності (в очках) за якість отриманих медалей на III етапі їх проведення з 1994-2014 роки для чоловіків: є відповідно 890, 870, 857 очок, які представляють в середньому 868 очок. У жінок ці параметри були, відповідно: 888, 866 851 очок, а середня значення складає 870 очок. Узагальнено відмінності від середнього значення досягнення чоловіків і жінок, як довели наші попередні дослідження має аналогічний рівень: 868 і 870 очок. Ці факти можуть служити інформативним критерієм щодо рівня досягнень країни (ціна медалей в очках). Тому першорядним критерієм є кількість медалей, а їх якість може бути головним критерієм у випадках, коли фіксується рівність тих чи інших нагород. Спостерігається явище котре повинно бути враховано в організації складу інформативно зведеної таблиці для визначення фактичного рейтингу команд, беручи до уваги кількість і якість отриманих нагород в розвитку європейського плавання. Тому з'ясування питань, що стосуються дослідження рейтингу команд-плавців на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту є своєчасно поставленим питанням та з'являється дуже актуальним.

Об'єктом дослідження може стати рейтинг командних виступів елітних плавців у чемпіонатах Європи з водних видів спорту та в подоланні марафонських відстаней. Предметом дослідження стане моніторинг динаміки результатів командного виступу найсильніших команд-плавців, що відбуваються на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту і подоланні марафонських відстаней на I-II-III етапах їх проведення з 1926 до 2016 роки.

Мета дослідження: визначити рейтинг командного виступу різних країн, які мають представників обох статей в подоланні різних відстаней спортивного і марафонського плавання за результатами отримання призових медалей у чемпіонаті Європи з водних видів спорту на I-II-III етапах їх проведення з 1926 до 2016 роки. **Основними завданнями були:** 1) з'ясувати рейтинг ідентифікації командного виступу плавців чоловіків і жінок на всіх чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1926 до 2016 роки; 2) впровадження результатів досліджень в практику фізичного виховання і спорту для визначення рейтингу успіху командного виступу плавців різної статі. **Основними методами дослідження** були: теоретичний аналіз літератури, синтез документальних матеріалів, математична статистика.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до літератури та практиці, плавання є одним з найбільш популярних і масового видів спорту серед молоді та дорослих. Таким чином, Федерація європейського плавання – LEN (LEN), майже завжди включає в себе плавальну програму у проведенні чемпіонатів з водних видів спорту. Воно було широко представлена вже на I європейському чемпіонаті з водних видів спорту, починаючи з 1926 року, а до цих пір них майже відбулося вже 33.

Чемпіонат Європи з водних видів спорту є найбільшим міжнародним змаганням водних видів спорту, що включає в себе спортивне плавання та марафонське на відкритій воді з 1991 року, стрибки у воду, водне поло та синхронне плавання. З 1978 по 1998 роки чемпіонаті проводяться кожні чотири роки між літніми Олімпійськими іграми. З

2000 року Чемпіонати Європи з водних видів спорту проводиться раз на два роки.

Програма цих змагань значно розширилася і доповнюється, починаючи з 15-17 видів плавання у 1926-1950 роки, 34 видів плавання за 1954-1991 роки, а також 36-50 видів програми в 1993-2016 роках. Це дозволяє багатьом з найсильніших плавців взяти участь в розширених кількості змаганнях, що проводяться під прапором ЛЄН (LEN) на міжнародній арені. Крім цього, з 1993 року, значно розширено кількість нових країн, що взяли участь в наступних Чемпіонатах Європи з водних видів спорту. Це відноситься до таких країн, як Україна, Росія, Білорусь, Чеська Республіка, Словенія, Словаччина, Литва, Естонія, Сербія, Молдова та багато інших незалежних держав континенту.

У зв'язку з цим доцільно виділити початковий етап розробки та створення програми для дотримання вимог Чемпіонату Європи з водних видів спорту, починаючи з 1926-1950 роки - I етап (від 15-17 видів програми), з 1954 до 1991 роки - II етап, а також з 1993 по даний час - III етап. Відбувається поступове розширення програми з плавання до 23-25 видів, у тому числі марафонське плавання на відкритій воді, а також за участю, нових незалежних держав.

Таблиця 1

Рейтинг команд плавців країн учасників чемпіонатів Європи з водних видів спорту з 1926-1950 рр. (за золотими, срібними, бронзовими медалями)

Рейтинг команд	Медалі країн Учасників	Золоті		Срібні		Бронзові		Всього		Разом
		чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол. жін.
1.	Німеччина	12	2	13	5	10	3	35	10	45
2.	Нідерланди	1	15	1	14	2	7	4	36	40
3.	Угорщина	8	-	9	1	7	1	24	2	26
4.	Великобританія	2	2	2	8	3	7	7	17	24
5.	Швеція	11	-	4	-	4	1	19	1	20
6.	Франція	7	1	7	-	1	2	15	3	18
7.	Данія	-	9	-	2	1	5	1	16	17
8.	Італія	-	-	4	-	5	-	9	-	9
9.	Бельгія	-	1	1	-	1	2	2	3	5
10.	Югославія	-	-	1	-	4	-	5	-	5
11.	Чехословаччина	-	-	-	-	4	-	4	-	4
12.	Австрія	-	-	-	-	-	2	-	2	2
13.	Фінляндія	1	-	-	-	-	-	1	-	1
14.	Швейцарія	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Всього медалей		42	30	42	30	43	30	127	90	217
Чемпіонати Європи з водних видів спорту, що були на I етапі їх проведення з 1926 до 1950 роки										
I	1926, Будапешт	6	-	6	-	6	-	18	-	18
II	1927, Болонья	6	5	6	5	6	5	18	15	33
III	1931, Париж	6	5	6	5	6	5	18	15	33
IV	1934, Магдебург	6	5	6	5	6	5	18	15	33
V	1938, Лондон	6	5	6	5	7	5	19	15	34
VI	1947, Монте-Карло	6	5	6	5	6	5	18	15	33
VII	1950, Відень	6	5	6	5	6	5	18	15	33
Разом медалей		42	30	42	30	43	30	127	90	217

Примітки: чол. - медалі у чоловіків, жін. - медалі у жінок

Таким чином, рейтинг європейських лідерів плавання (топ 10 команд) на I етапі був таким (табл. 1): Німеччина (45 медалі), Нідерланди (40), Угорщина (26), Великобританія (24), Швеція (20), Франція (18), Данія (17), Італія (9), Бельгія (5), Югославії (5 медалей). У другій десятці менш успішних команд увійшли: Чехословаччина (4 медалі), Австрія (2), Фінляндія (1), Швейцарія (1). Тим часом, серед чоловіків плавців виділяються: Німеччина (35 медалі), Угорщина (24), Швеція (19), Франція (15), Італія (9), Великобританія (7), Югославія (5), Чехія (4), Нідерланди (4), Бельгія (2 медалі). Серед жінок лідерами європейського плавання, були представники Нідерландів (36 медалі), Великобританії (17), Данії (16), а також Німеччини (10), Бельгії (3), Франції (3), Угорщини (2), Австрії (2), Швеції (1 медаль).

Поточний облік тепер і раніше існуючих переможців з плавання минулих чемпіонатів під час змагань з водних видів спорту, що практикується у зведеної таблиці на основі тільки якості нагороди, де в першу чергу оцінюються першим переможці, далі срібло медалістів і потім бронзові призери, яка в даний час для об'єктивної оцінки розвитку плавання повинна бути скоригована.

Таблиця 2

Рейтинг команд плавців країн, що брали участь на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1954-1991 роки, включаючи марафонське плавання (за золотими, срібними, бронзовими медалями)

Рейтинг команд	Медалі країн учасників	Золоті		Срібні		Бронзові		Всього		Разом
		чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол. жін.
1.	НДР	23	109	30	70	33	22	86	201	287
2.	СРСР	51	10	44	11	30	21	125	42	167

3.	ФРН - Німеччина	33+1	4	25	12	26	23	84+1	39	123+1
4.	Нідерланди	1	15	1	28	6+1	26	8+1	69	77+1
5.	Угорщина	21	8+1	11	11	12	5+1	44	24+2	68+2
6.	Великобританія	13	2	12	9	11	19	36	30	66
7.	Італія	8+1	-	9+2	4	16	8+1	33+3	12+1	45+4
8.	Швеція	7	1	11	2	16	8	34	11	45
9.	Франція	7	6	9	2	4	2	20	10	30
10.	Румунія	-	2	-	5	-	10	-	17	17
11.	Польща	3	-	6	-	2	4	11	4	15
12.	Данія	1	3	2	2	1	4	4	9	13
13.	Іспанія	3	-	6	-	4	-	13	-	13
14.	Югославія	1	-	3	3	4	1	8	4	12
15.	Болгарія	-	1	-	2	-	7	-	10	10
16.	Чехословаччина	1		3	+1	4	1	8	1+1	9+1
17.	Швейцарія	-	+1	-	+1	3+1	-	3+1	+2	3+3
18.	Норвегія	-	2	-	-	-	1	-	3	3
19.	Бельгія	-	-	-	2	-	-	-	2	2
20-21.	Ірландія	-	-	1	-	-	-	1	-	1
20-21.	Португалія	-	-	1	-	-	-	1	-	1
22.	Фінляндія	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Спортивне плавання		173	163	174	163	172	163	519	489	1008
Марафонське плавання		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+6	+6	+12
Всього отримано медалей		175	165	176	165	174	165	525	495	1020
Чемпіонати Європи з водних видів спорту, що були на II етапі їх проведення з 1954 до 1991 року										
VIII	1954, Турін	7	6	7	6	7	6	21	18	39
IX	1958, Будапешт	8	7	8	7	8	7	24	21	45
X	1962, Лейпциг	10	8	10	8	10	8	30	24	54
XI	1966, Утрехт	10	8	10	8	10	8	30	24	54
XII	1970, Барселона	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XIII	1974, Відень	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XIV	1977, Йенчепінг	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XV	1981, Спліт	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XVI	1983, Рим	15	15	15	15	15	15	45	45	90
XVII	1985, Софія	15	15	15	15	15	15	45	45	90
XVIII	1987, Страсбург	16	16	16	16	16	16	48	48	96
XIX	1989, Бонн	16	16	16	16	16	16	48	48	96
XX	1991, Афіни	16+2	16+2	17+2	16+2	15+2	16+2	48+6	48+6	96+12
Спортивне плавання		173	163	174	163	172	163	519	489	1008
Марафонське плавання		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+6	+6	+12
Разом розіграна медалей		175	165	176	165	174	165	525	495	1020
Примітки: значком «+» - означено медалі, що отримано командами в марафонському плаванні										

Таким чином, лідери (топ 10 команд) європейських плавання на II етапі від 1954 до 1991 року, були (табл. 2): НДР (287 медалі), СРСР (167), ФРН-Німеччина (123 спортивне+1 марафонське), Нідерланди (77+1), Угорщина (68+2), Великобританія (66), Італія (45+4), Швеція (45), Франція (30), Румунія (17 медалі). До другого десятку менш успішних команд увійшли: Польща (15 медалей), Данія (13), Іспанія (13), Югославія (12), Болгарія (10), Чехословаччина (9+1 марафонське), Швейцарія (3+3 марафонське), Норвегія (3), Бельгія (2), Ірландія (1 срібна), Португалія (1 срібна), а також Фінляндія (1 бронзова медаль).

Тим часом, серед чоловіків виділяються плавці: СРСР (125 медалі), Німеччина (86), ФРН-Німеччина (84+1 марафонське), Угорщина (44), Великобританія (66), Італія (33+3), Швеція (34), Франція (20), Іспанія (13), Нідерланди (8+1 марафонське). Серед жінок лідерами європейського плавання були включені представники: НДР (201 медаль), Нідерланди (69), СРСР (42), ФРН-Німеччина (39), Великобританія (30), Угорщина (24+2 марафонське), Румунія (17), Італія (12+1), Швеція (11), Франція (10 медалей).

Таблиця 3

Рейтинг команд плавців країн, що брали участь на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1993-2016 роки, включаючи марафонське плавання (за золотими, срібними, бронзовими медалями)

Рейтинг команд	Медалі країн учасників	Золоті		Срібні		Бронзові		Всього		Разом чол. жін.
		чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	
1.	Німеччина	24+4	49+11	27+6	27+6	16+4	26+8	67+14	102+25	169+39
2.	Італія	34+7	10+2	34+6	13+4	34+10	11+4	102+23	34+10	136+33
3.	Росія	47+9	13+3	27+7	16+3	20+4	11+2	94+20	40+8	134+28
4.	Угорщина	23	30+2	22	21+3	18+1	15+1	63+1	66+6	129+7
5.	Франція	24+3	17+1	26+3	10+1	31+3	17	81+9	44+2	125+11
6.	Великобританія	12+1	18	17+1	22	23	29	52+2	69	121+2
7.	Швеція	4	28	13	27	12	18	29	73	102
8.	Нідерланди	16+2	9+4	7+2	21+5с	9	17+2	32+4	47+11	79+15
9.	Україна	15	12+1	16	12	16	7	47	31+1	78+1
10.	Іспанія	6	13	2+2	16+1	4+2	18+2	12+4	47+3	59+7
11.	Румунія	-	6	7	11	12	12	19	29	48
12.	Данія	1	13	1	10	1	14	3	37	40
13.	Польща	11	5	4	5	7	6	22	16	38
14.	Австрія	4	3	7	1	5	3	16	7	23
15.	Греція	3+1	-	3+1	+1	9+1	3+1	15+3	3+2	18+5
16.	Білорусь	3	2	-	6	3	7	6	15	21
17.	Фінляндія	9	-	3	1	4	2	16	3	19
18.	Бельгія	1	3	1	2	4	5	6	10	16
19.	Словаччина	-	3	1	10	1	1	2	14	16
20.	Чехія	-	2+1	-	-	+1	7+5	+1	9+6	9+7
21.	Хорватія	2	-	6	1	4	3	12	4	16
22.	Словенія	1	1	2	3	4	5	7	9	16
23.	Норвегія	2	2	5	2	-	4	7	8	15
24.	Ізраїль	1	-	4	-	7	1	12	1	13
25.	Литва	-	2	3	-	6	-	9	2	11
26.	Ірландія	-	4	-	5	-	-	-	9	9
27.	Швейцарія	-	2	1	1+1	1	-	2	3+1	5+1
28.	Сербія	4	-	1	-	-	-	5	-	5
29.	Фарерські о-ви	-	-	3	-	-	-	3	-	3
30.	Ісландія	-	-	-	2	-	1	-	3	3
31.	Болгарія	-	-	-	-	+1	+1	+1	+1	+2
32.	Естонія	-	-	-	1	-	-	-	1	1
33-34.	Португалія	-	-	-	-	1	-	1	-	1
33-34.	Туреччина	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Спортивне плавання		247	247	243	246	253	243	743	736	1479
Марафонське плавання		+27	+25	+28	+25	+27	+26	+82	+76	+158
Всього отримано медалей		274	272	271	271	280	269	825	812	1637
Чемпіонати Європи з водних видів спорту, що були на III етапі їх проведення з 1993 до 2016 роки										
XXI	1993, Шефїлд	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	48+6	48+6	96+12
XXII	1995, Відень	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	17+2	48+6	49+6	97+12
XXIII	1997, Севілья	16+2	16+2	16+3	16+2	16+1	16+2	48+6	48+6	96+12
XXIV	1999, Стамбул	19+2	19+2	19+2	20+2	21+2	18+2	59+6	57+6	116+12
XXV	2000, Гельсінкі	19+2	20+2	19+2	18+2	19+2	19+2	57+6	57+6	114+12
XXVI	2002, Берлін	19+3	19+3	19+3	19+3	19+3	19+3	57+9	57+9	114+18
XXVII	2004, Мадрид	19+3	19+3	19+3	19+3	20+3	19+3	58+9	57+9	115+18
XXVIII	2006, Будапешт	20+3	19+3	18+3	19+3	20+3	19+4	58+9	57+10	115+19
XXIX	2008, Ейндховен	20	20	20	20	20	20	60	60	120
XXX	2010, Будапешт	20+4	20+3	20+4	21+3	20+5	19+3	60+13	60+9	120+22
XXXI	2012, Дебрецен	20	20	20	21	22	19	62	60	122
XXXII	2014, Берлін	22+4	22+3	20+4	20+3	22+4	21+3	64+12	63+9	127+21

XXXIII	2016, Лондон	21	21	21	21	22	21	64	63	127
Спортивне плавання		247	247	243	246	253	243	743	736	1479
Марафонське плавання		27	25	28	25	27	26	82	76	158
Всього отримано медалей		274	272	271	271	280	269	825	812	1637

Примітки: 1) значком «+»- зазначено медалі, що отримано плавцями команд в марафонському плаванні; 2) в сумісному плаванні (2010, 2014 роки) 3x5 км, учасники - 2 чол.+1жін., медалі враховано чоловічим командам плавців

Таким чином, лідерами (топ 10 команд) плавання протягом III етапу на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1993 до 2016 роки були (табл. 3): Німеччина (169 спортивне+39 марафонське), Італія (136+33) Росія (134+28), Угорщина (129+7), Франції (125+11), Великобританія (121+2), Швеція (102), Нідерланди (79+15), Україна (78+1), Іспанія (59+7 марафонське). До другого десятку менш успішних команд увійшли: Румунія (48 медалі), Данія (40), Польща (38), Австрія (23), Греції (18+5), Білорусі (21), Фінляндія (19), Бельгія (16), Словаччина (16), Чехії (9+7). До третього десятку менш успішних команд увійшли: Хорватія (16), Словенія (16), Норвегія (15), Ізраїль (13), Литва (11), Ірландії (9), Швейцарія (5+1), Сербія (5), Фарерські острови (3), Ісландія (3). Завершують рейтингову таблицю європейського плавання: Болгарія (+2 марафонське), а також Естонія (1 срібна медаль), Португалія (1 бронзова медаль), а також Туреччина (1 бронзова медаль).

Серед чоловіків плавців виділяються: Італія (102+23 спортивне і марафонське плавання), Росія (94+20), Франція (81+9), Німеччина (67+14), Угорщина (63+1), Великобританія (52+2), Україна (47), Нідерланди (32+4), Швеція (29), Польща (22 медалі). Серед жінок лідерами європейського плавання стали: Німеччина (102+25), Швеція (73), Угорщина (66+6), Великобританія (69), Нідерланди (47+11), Іспанія (47+3), Росія (40+8), Франції (44+2), Італія (34+10), Данія (37), Україна (31+1 марафонське).

Проведення моніторингу успішності виступу команд необхідно для об'єктивного аналізу виступу плавців на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1993 до 2016 роки (III етап). Це допомагає визначити реальні показники рейтингу команд європейського плавання в кожній країні з урахуванням якості і кількості нагород спортивного і марафонського плавання.

Отримані дані дозволяють зробити такі **висновки**: існуючий попередній і поточний облік країн переможців у плаванні останніх європейських чемпіонатів з водних видів спорту у складанні лише зведеної таблиці на основі якості отриманих нагород, де по перше є оцінка золотих медалей, далі срібло медалістів, а потім бронзові призери, в даний час об'єктивно повинна бути скоригована. Яскравих прикладів такої необхідності може бути огляд офіційних зведених таблиць підведення підсумків змагань останніх Чемпіонатів Європи з водних видів спорту, що було проведено з 1993 до 2016 роки.

Таблиця 4

Узагальнений рейтинг команд плавців країн, що брали участь на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту з 1926-2016, включаючи марафонське плавання (за золотими, срібними та бронзовими нагородами)

Рейтинг команд	Медалі країн учасників	Золоті		Срібні		Бронзові		Всього		Разом чол.жін.
		чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	
1.	ФРН-Німеччина	69+5	55+11	65+6	44+6	52+4	52+8	186+15	151+25	337+40
2.	НДР	23	109	30	70	33	22	86	201	287
3.	Угорщина	52	38+3	42	33+3	37+1	21+1	131+1	92+8	223+9
4.	Великобританія	27+1	22	31+1	39	37	55	95+2	116	211+2
5.	Італія	42+8	10+2	47+8	17+4	55+10	19+5	144+26	46+11	190+37
6.	Нідерланди	18+2	39+4	9+2	63+5	17+1	50+2	44+5	152+11	196+16
7.	Франція	38+3	24+1	42+3	12+1	36+3	21	116+9	57+2	173+11
8.	СРСР	51	10	44	11	30	21	125	42	167
9.	Швеція	22	29	28	29	32	27	82	85	167
10.	Росія	47+9	13+3	27+7	16+3	20+4	11+2	94+20	40+8	134+28
11.	Україна	15	12+1	16	12	16	7	47	31+1	78+1
12.	Іспанія	9	13	8+2	16+1	8+2	18+2	25+4	47+3	72+7
13.	Данія	2	25	3	14	3	23	8	62	70
14.	Румунія		8	7	16	12	22	19	46	65
15.	Польща	14	5	10	5	9	10	33	20	53
16.	Австрія	4	3	7	1	5	5	16	9	25
17.	Бельгія	1	4	2	4	5	7	8	15	23
18.	Греція	3+1		3+1	+1	9+1	3+1	15+3	3+2	18+5
19.	Фінляндія	10		3	1	4	3	17	4	21
20.	Білорусь	3	2		6	3	7	6	15	21
21.	Норвегія	2	4	5	2		5	7	11	18
22.	Югославія	1		4	3	8	1	13	4	17
23.	Словаччина		3	1	10	1	1	2	14	16
24.	Чехія		2+1			+1	7+5	+1	9+6	9+7

25.	Хорватія	2		6	1	4	3	12	4	16
26.	Словенія	1	1	2	3	4	5	7	9	16
27.	Чехословаччина	1		3	+1	8	1	12	1+1	13+1
28.	Швейцарія		2+1	1	1+2	5+1		6+1	3+3	9+4
29..	Ізраїль	1		4		7	1	12	1	13
30.	Болгарія		1		2	+1	7+1	+1	10+1	10+2
31.	Литва		2	3		6		9	2	11
32.	Ірландія		4	1	5			1	9	10
33.	Сербія	4		1				5		5
34..	Фарерські о-ви			3				3		3
35..	Ісландія				2		1		3	3
36.	Португалія			1		1		2		2
37.	Естонія	-	-	-	1	-	-	-	1	1
38.	Туреччина	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Спортивне 1993-2016		247	247	243	246	253	243	743	736	1479
Спортивне 1954-1991		173	163	174	163	172	163	519	489	1008
Спортивне 1926-1950		42	30	42	30	43	30	127	90	217
Спортивне 1926-2016		462	440	459	439	468	436	1389	1315	2704
Марафонське 1993-2016		+27	+25	+28	+25	+27	+26	+82	+76	+158
Марафонське 1991		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+6	+6	+12
Марафонське 1991-2016		+29	+27	+30	+27	+29	+28	+88	+82	+170
Всього медалей 1993-2016		274	272	271	271	280	269	825	812	1637
Всього медалей 1954-1991		175	165	176	165	174	165	525	495	1020
Всього медалей 1926-1950		42	30	42	30	43	30	127	90	217
Всього медалей 1926-2016		491	467	489	466	497	464	1477	1397	2874

Примітки: 1) значком «+» - зазначено медалі, що отримано плавцями команд в марафонському плаванні;
2) в сумісному плаванні (2010, 2014 роки) 3x5 км, учасники - 2 чол.+1жін, медалі враховано чоловічим командам плавців.

Таблиця 5

Комплект медалей команд-плавців, що брали участь на Чемпіонатах Європи з водних видів спорту, що відбулися з 1926 до 2016 роки, включаючи плавання у відкритій воді (золоті, срібні та бронзові нагороди)

Рейтинг команд	Медалі країн учасників	Золоті		Срібні		Бронзові		Всього		Разом чол.жі н.
		чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	чол.	жін.	
I	1926, Будапешт	6	-	6	-	6	-	18	-	18
II	1927, Болонья	6	5	6	5	6	5	18	15	33
III	1931, Париж	6	5	6	5	6	5	18	15	33
IV	1934, Магдебург	6	5	6	5	6	5	18	15	33
V	1938, Лондон	6	5	6	5	7	5	19	15	34
VI	1947, Монте-Карло	6	5	6	5	6	5	18	15	33
VII	1950, Відень	6	5	6	5	6	5	18	15	33
Всього отримано медалей		42	30	42	30	43	30	127	90	217
VIII	1954, Турін	7	6	7	6	7	6	21	18	39
IX	1958, Будапешт	8	7	8	7	8	7	24	21	45
X	1962, Лейпциг	10	8	10	8	10	8	30	24	54
XI	1966, Утрехт	10	8	10	8	10	8	30	24	54
XII	1970, Барселона	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XIII	1974, Відень	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XIV	1977, Йенчепінг	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XV	1981, Спліт	15	14	15	14	15	14	45	42	87
XVI	1983, Рим	15	15	15	15	15	15	45	45	90
XVII	1985, Софія	15	15	15	15	15	15	45	45	90
XVIII	1987, Страсбург	16	16	16	16	16	16	48	48	96
XIX	1989, Бонн	16	16	16	16	16	16	48	48	96
XX	1991, Афіни	16+2	16+2	17+2	16+2	15+2	16+2	48+6	48+6	96+12
Спортивне плавання		173	163	174	163	172	163	519	489	1008
Марафонське плавання		+2	+2	+2	+2	+2	+2	+6	+6	+12
Всього отримано медалей		175	165	176	165	174	165	525	495	1020

XXI	1993, Шефід	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	48+6	48+6	96+12
XXII	1995, Відень	16+2	16+2	16+2	16+2	16+2	17+2	48+6	49+6	97+12
XXIII	1997, Севілья	16+2	16+2	16+3	16+2	16+1	16+2	48+6	48+6	96+12
XXIV	1999, Стамбул	19+2	19+2	19+2	20+2	21+2	18+2	59+6	57+6	116+1
		2								
XXV	2000, Гельсінкі	19+2	20+2	19+2	18+2	19+2	19+2	57+6	57+6	114+1
		2								
XXVI	2002, Берлін	19+3	19+3	19+3	19+3	19+3	19+3	57+9	57+9	114+1
		8								
XXVII	2004, Мадрид	19+3	19+3	19+3	19+3	20+3	19+3	58+9	57+9	115+1
		8								
XXVIII	2006, Будапешт	20+3	19+3	18+3	19+3	20+3	19+4	58+9	57+10	115+1
		9								
XXIX	2008, Ейндховен	20	20	20	20	20	20	60	60	120
XXX	2010, Будапешт	20+4	20+3	20+4	21+3	20+5	19+3	60+13	60+9	120+2
		2								
XXXI	2012, Дебрецен	20	20	20	21	22	19	62	60	122
XXXII	2014, Берлін	22+4	22+3	20+4	20+3	22+4	21+3	64+12	63+9	127+2
		1								
XXXIII	2016, Лондон	21	21	21	21	22	21	64	63	127
Спортивне плавання		247	247	243	246	253	243	743	736	1479
Марафонське плавання		+27	+25	+28	+25	+27	+26	+82	+76	+158
Всього: III етап 1993-2016		274	272	271	271	280	269	825	812	1637
Спортивне плавання		462	440	459	439	468	436	1389	1315	2704
Марафонське плавання		+29	+27	+30	+27	+29	+28	+88	+82	+170
Разом отримано медалей		491	467	489	466	497	464	1477	1397	2874
Разом: I етап		42	30	42	30	43	30	127	90	217
Разом: II етап		175	165	176	165	174	165	525	495	1020
Разом: III етап		274	272	271	271	280	269	825	812	1637
Разом: I-II-III етапи		491	467	489	466	497	464	1477	1397	2874

Примітки: 1) значком «+» - зазначено медалі, що отримано пловцями команд в марафонському плаванні; 2) в сумісному плаванні (2010, 2014 рр.) 3х5 км, учасники - 2 чол.+1жін, медалі зараховано чоловічим командам плавців.

Висновки. Узагальнений рейтинг що представлені у таблицях 4-5 вказує на реальний рівень досягнення команд-плавців європейського плавання за результатами переможців і призерів у відносно довгий (90 років) період їх проведення з 1926 до 2016 роки. Лідери (топ 10 команд) європейського плавання на I-II-III етапах їх проведення, що відбулися з 1926 до 2016 роки, були (табл. 4-5): Німеччина - 337 спортивне+40 марафонське плавання; НДР (287 медалі), Угорщина (223+9, відповідно); Великобританія (211+2); Італія (190+37), Нідерланди (196+16); Франція (173+11); СРСР (167), Швеція (167), Росія (134+28 медалі відповідно). До другого десятка також успішних команд увійшли: Україна (78+1 марафонське); Іспанія (72+7); Данія (70); Румунія (65); Польща (53); Австрія (25); Бельгія (23), Греція (18+5); Фінляндія (21); Білорусь (21 медаль). До третього десятку менш успішних команд увійшли: Норвегія (18 медалей); Югославія (17), Словаччина (16); Чеська Республіка (9+7); Хорватія (16); Словенія (16); Чехословаччини (13+1 марафонське); Швейцарія (9+4 марафонське), Ізраїль (13); Болгарія (10+2 марафонське). Завершили рейтинг європейського плавання менш успішних вісім країн-учасниць: Литва (11 медалей); Ірландія (10); Сербія (5); Фарерські острови (3); Ісландія (3); Португалія (2); Естонія (1 срібна) та Туреччину (1 бронзова медаль). Тим часом, серед чоловіків виділяються плавці країн: Німеччина (186+15 марафонське); Італія (144+26); Угорщина (131+1); СРСР (125 медалей); Франція (116+9); Росія (94+20); Великобританія (95+2); НДР (86); Швеція (82); Нідерланди (44+5); Україна (47 медалей). Серед жінок-лідерів європейського плавання були представники країн: НДР (201); Німеччина (151+25 марафонське); Нідерланди (152+11); Великобританія (116); Угорщина (92+8); Швеція (85); Данія (62); Франція (57+2); Італія (46+11); Іспанія (47+3 медалі). Таким чином, раніше діюча і поточна прийнята практика для офіційного обліку переможців у плаванні останніх Чемпіонатів з водних видів спорту під час проведення підсумків змагань у зведеної таблиці на основі лише якості нагород, де в першу чергу оцінюються, по-перше золоті медалі, а далі срібні і потім бронзові призери, об'єктивно тепер повинна бути скоригована. Яскравих прикладів такої необхідності може бути огляд офіційних зведених таблиць підведення підсумків останніх плавальних Чемпіонатів Європи з водних видів спорту з 1926 до 2016 роки на I-II-III етапах їх проведення, що підтверджують наші дослідження з розвитку європейського плавання. Перспектива подальших досліджень повинна бути спрямована на з'ясування стану питань, що стосуються визначення загального рейтингу команд-плавців на Всесвітніх Універсиадах, Чемпіонатах Європи та Олімпійських іграх.

Література

1. Ганчар А. И. Особенности динамики результатов выступления сильнейших команд-пловцов на чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1926 по 1950 гг. (I этап) / А. И. Ганчар // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» / зб. наукових праць / за ред. Г. М.

Арзютова. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Випуск 1 (54). – С.26-32.

2. Ганчар А. И. Мониторинг динамики результатов выступления сильнейших команд-пловцов на чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1954 по 1991 гг. (II этап) / А. И. Ганчар // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» / зб. наукових праць / за ред. Г. М. Арзютова. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Випуск 2 (55). – С.34-44.

3. Ганчар А. И. Оценивание результатов выступления сильнейших команд-пловцов на чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1993 по 2014 гг. (III этап) / А. И. Ганчар // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» / зб. наукових праць / за ред. Г. М. Арзютова. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Випуск 3 (58). – С.34-44.

4. Ганчар И. Л. Плавание : теория и методика преподавания спортивно-педагогического совершенствования : часть III: учеб. пособие для студентов вузов по спец. «Физическое воспитание и спорт» / И. Л. Ганчар. - Одесса: Друк, 2007. - 816 с.

5. Дутчак М. В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика / М. В. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. - 280 с.

6. Платонов В. Н. Олимпийский спорт : информация, статистика / под общей ред. В. Н. Платонова. - Т. III. - К. : Олимпийская литература, 2004. - С. 312-351.

7. <http://ru.wikipedia.org>

8. <http://www.sports-reference.com>

9. <http://www.swimrankings.net>

References

1. Ganchar A.I. (2015) Osobnosti dinamiki rezultatov vystupleniâ silnejschih teams-plovcov on Chempionatah Evropy on vodnym vidov sportu with 1926 to 1950 hh. (I etap) A.I. Ganchar //scientific journal named M.P. Dragomanov National Pedagogical University. Series No. 15. "Scientific-pedagogical problems of physical education/physical education and sport/GS. scientific works / red. G. M. Arzûtova. – Kyiv: NPU named M.P. Drahomanov. – Issue 1 (54). P. 26-32 [in Russian].

2. Ganchar A.I. (2015) Monitoring dinamiki rezultatov vystupleniâ silnejschih teams-plovcov on Chempionatah Evropy on vodnym vidov sportu s 1954 on 1991 godu (II etap)/ A.I. Ganchar //scientific journal named NEA .p. Dragomanov National Pedagogical University. Series No. 15. "Scientific-pedagogical problems of physical education/physical education and sport/GS. scientific works / red. G. M. Arzûtova. – Kyiv: NPU named M.P. Drahomanov. – Issue 2 (55). P. 34-44 [in Russian].

3. Ganchar A.I. (2015) Ocenivanie rezultatov vystupleniâ silnejsch commands-plovcov on Chempionatah Evropy on vodnym vidov sportu s 1993 do 2014 godu (III etap) /A.I. Ganchar //scientific journal named NEA m.p. Dragomanov National Pedagogical University. Series No. 15. "Scientific-pedagogical problems of physical education/physical education and sport/GS. scientific works/red. G. M. Arzûtova. – Kyiv: NPU named M.P. Drahomanov. - Issue 3 (58). P. 34-44 [in Russian].

4. Ganchar I. L. (2007). Plavanie: teoriia i metodika prepodavaniia sportivno-pedagogicheskogo sovershenstvovaniia. Chast III: uchebnoe posobie dlia studentov vysshikh uchebnykh zavedenii Ukrainy, Belarusi, Moldovy i Rossiiskoi Federatsii po spetsialnosti «Fizicheskoe vospitanie i sport» [Swimming: theory and methodology of teaching sports and pedagogical perfection. Part III: a textbook for students of higher educational institutions of Ukraine, Belarus, Moldova and the Russian Federation, who specializing in Physical Education and Sport]. Odessa: Druk [in Russian].

5. Dutchak M.V. (2009) sport dlia vsich v Ukraine : teoria ta praktuka [Sports for all in Ukraine: theory and practice / M.V. Dutchak. – K.: Olympic books [in Ukrainian].

6. Platonov V. N. (2004) Olimpiiskii sport: informatsiia, statistika [Olympic sport: information, statistics]. Platonov V. N. (Ed.) (pp. 312-351). Kyiv: Olimpiiskaia literatura [in Russian].

УДК 796.012.3.371.711

Гуртова Т.В.,
кандидат фізичного виховання, доцент
Король О.С., старший викладач
Осінчук В.В., старший викладач
Фестрига С.В., старший викладач
Національний університет «Львівська політехніка»

КОРЕКЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП, ХВОРИХ НА ОЖИРІННЯ, В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Розглянуто питання фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп, хворих на ожиріння. Установлена невідповідність суспільних запитів до психофізичного стану випускників вищої школи і низьким практичним результатом. Вирішено питання щодо можливостей перебудови занять з фізичного виховання для студентів спеціальних медичних груп, хворих на ожиріння, на основі упровадження запропонованих нововведень. Представлено результати упровадження у навчальний процес спеціальних медичних груп авторської програми, яка вирізняється наявністю програмування занять та урахуванням результатів перманентного контролю. Експериментальна перевірка засвідчила високу ефективність запропонованої розробки у вирішенні поставлених завдань, фізичного виховання студентів, хворих на ожиріння, аніж традиційна, що вказує на доцільність її впровадження у фізичне виховання студентів спеціальних медичних груп.

Ключові слова: студент, ожиріння, фізичне виховання, програма, спеціальна медична група, функціональний